

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. P.B.**, bytom B., B.,
zast. L. s.r.o., H., B.
proti žalovaným: **1/ S.B., spol. s r.o.**, so sídlom S., B., zast. JUDr. J.P., advokátom, K., B., **2/**
Z.B., spol. s r.o., so sídlom M., B., zast. JUDr. A.B., advokátkou, Š., V., **o zaplatenie**
47 454,03 Eur s príslušenstvom,
na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.03.2010
o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie, č. k. 20Cb 1604/1992-423, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa
22.03.2010, sp. zn. 20Cb 1604/1992-423 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zo dňa 22.03.2010, sp. zn.
20Cb 1604/1992-423 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Súd v odôvodnení uviedol, že Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 17.12.2009
zamietol žalobu o zaplatenie 47 454,03 Eur. Proti rozsudku podal právny zástupca žalobcu
včas odvolanie a požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie, keďže žalobcove
majetkové a sociálne pomery mu neumožňujú uhradiť súdny poplatok bez ohrozenia
živobytia. Žalobcovým príjmom je iba starobný dôchodok vo výške 379,50 Eur. Žalobcova
manželka poberala v roku 2009 dôchodok vo výške 359,10 Eur. Žalobca je spoluvlastníkom
rodinného domu, vlastníkom 27 árov lúk a porastov a 1,7 ha ornej pôdy, majetok väčšej
hodnoty ani auto nevlastní a jeho životné úspory sú vo výške 2 800 Eur.

Na oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle ust. § 138 ods. 1 O.s.p. je potrebné splniť obe podmienky, a to s ohľadom na majetkové pomery účastníka a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí ďalej poukázal na uznesenie zo dňa 18.04.2002, ktorým súd posúdil majetkové pomery, ako aj úspešnosť uplatňovania a bránenia práva a žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal, ako i na skutočnosť, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom. V prípade, keď žalobca bude v konaní úspešný, žalovaný bude zaviazaný k úhrade trov konania a súdnych poplatkov. Nakoľko prvostupňový súd nepovažoval obe podmienky za splnené, oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie nepriznal.

Proti uzneseniu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu včas odvolanie, ktoré podľa obsahu možno posúdiť ako podanie z dôvodu ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. Zároveň odvolaciemu súdu navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že žalobcovi sa priznáva oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Žalobca nesúhlasil s paušálnym odôvodnením napadnutého rozhodnutia, že neboli splnené obe zákonné podmienky pre oslobodenie, pričom pre odstup času nie je možné vychádzať z posúdenia majetkových pomerov ku dňu vydania uznesenia zo dňa 18.04.2002. Po 8 rokoch došlo u žalobcu k zmene pomerov a žalobca nemá toľko finančných prostriedkov, aby nedošlo k ohrozeniu jeho nevyhnutných životných a zdravotných potrieb. Súčasne žalobca poukázal na skutočnosť, že v danom prípade sa nejedná o zjavne bezúspešné alebo svojvoľné uplatňovanie práva, keďže dovolanie, za ktoré aj uhradil súdny poplatok v dvojnásobnej výške, bolo úspešné. Úhrada poplatku za dovolanie, ako i ďalších poplatkov vo výške 7 592,64 Eur, spôsobila, že žalobca je v súčasnosti bez prostriedkov. Zároveň odvolateľ považoval za neobvyklé nepriznať oslobodenie pre zastúpenie účastníka advokátom. Žalobca, ako i právny zástupca prehlásili, že na základe dohody o odmene v závislosti od kladného výsledku konania žalobca právnomu zástupcovi odmenu nehradil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O.s.p./ prejednal napadnuté uznesenie podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a preskúmal podľa ust. § 214 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Žalobca v rámci odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.12.2009 požiadal prvostupňový súd o oslobodenie od súdneho poplatku. Následne súd prvého stupňa vyzval žalobcu na preukázanie majetkových pomerov odôvodňujúcich oslobodenie od platenia súdneho poplatku. Podaním doručeným súdu dňa 22.02.2010 žalobca doložil rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške dôchodku, ako i ďalšie čestné prehlásenia o svojej majetkovej situácii.

Prvostupňový súd uznesením zo dňa 22.03.2010 žiadosti nevyhovel a žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie nepriznal. Krajský súd rozhodnutie odôvodnil nesplnením zákonných podmienok v zmysle ust. § 138 ods. 1 O.s.p., avšak obmedzil sa len na poukázanie na rozhodnutie o neoslobodení od súdnych poplatkov zo dňa 18.04.2002 a skutočnosť, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom.

Odvolací súd po preštudovaní predloženého spisu a napadnutého uznesenia dospel k záveru, že takéto konštatovanie, bez poukazu na konkrétny dôvod nevyhovenia žiadosti, je nedostačujúce. Pri posudzovaní podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku má súd vychádzať zo situácie a majetkových pomerov žiadajúceho účastníka v čase rozhodovania o žiadosti. Nie je možné na daný prípad aplikovať posudzovanie majetkových pomerov spred 8 rokov. Súčasne Krajský súd v Bratislave sa v uznesení zo dňa 18.04.2002, ktorým nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov, nezaoberal posúdením majetkových pomerov žalobcu, ani úspešnosťou uplatňovania a bránenia práva, ale žiadosti nevyhovel z dôvodu, že žalobca bol podnikateľom, ktorý je povinný znášať riziko neúspechu a pohľadávka uplatnená v danom konaní nepochybne súvisí s podnikateľskou činnosťou žalobcu. Uvedené uznesenie je teda na posúdenie oprávnenosti žiadosti nepoužiteľné.

Skutočnosť, že žalobca má zvoleného právneho zástupcu, nemožno automaticky posudzovať ako dôvod na nevyhovenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov bez zváženia ďalších okolností a majetkových pomerov žiadateľa, keďže dať sa v konaní zastupovať zástupcom, resp. advokátom, je základným procesným právom účastníka.

Nakoľko v konaní vo veci samej bolo vydaných niekoľko rozhodnutí, a to aj v prospech žalobcu, nie je možné na základe neprávoplatného rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17.12.2009, ktorým súd žalobu zamietol, konštatovať svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Súd prvého stupňa sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal s dôvodmi neoslobodenia od súdnych poplatkov, preto odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v spojení s ust. § 212 ods. 4 O.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovné posúdenie žiadosti žalobcu s ohľadom na predložené dokumenty a čestné vyhlásenia, preukazujúce majetkové pomery žalobcu.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.

V Bratislave 14. júla 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová